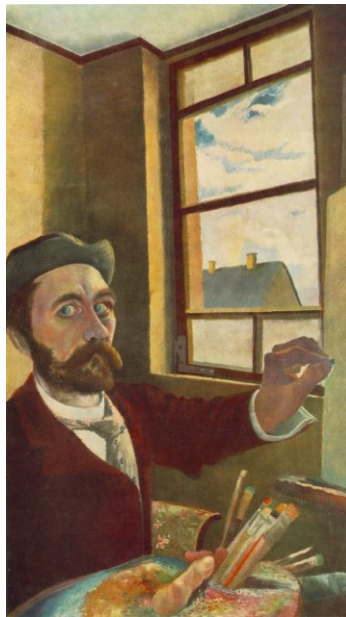

A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA ZENESZERZŐINEK
KOMPOZÍCIÓI

**CSONTVÁRY KOSZTKA TIVADAR FESZTŐMŰVÉSZ
TISZTELETÉRE**

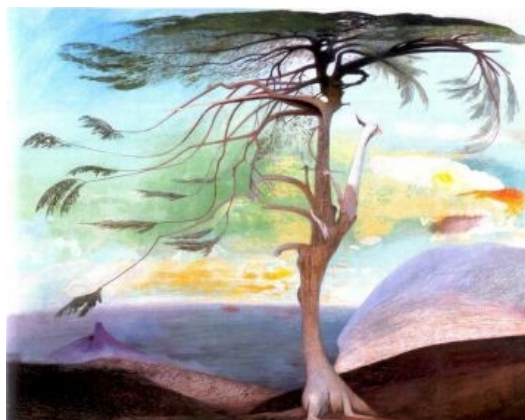

Csontváry Kosztká Tivadar: Önarckép (1896 körül)

I.

Dubrovay László: Csontváry – három szimfonikus kép zenekarra (18:02)

– ösbemutató –

1. tétel: Magányos cédrus

2. tétel: Mária kútja Názáretben

3. tétel: Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban

II.

Kovács Zoltán: Taorminai képek - I. Holdtölte Taorminában (10:59)

Holdtölte Taorminában 1901

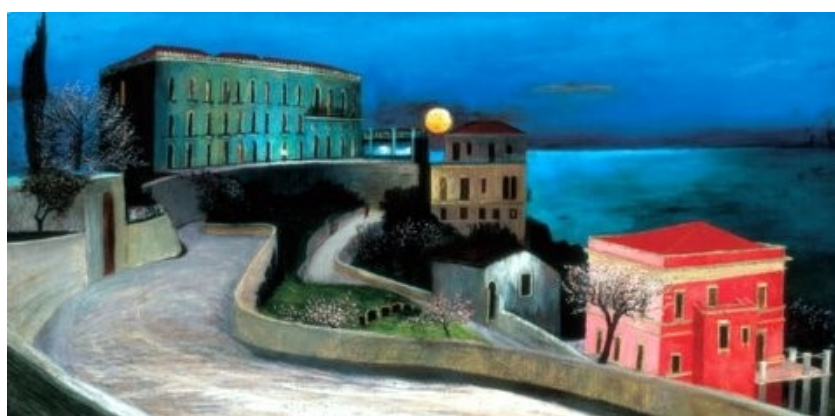
III.

Nógrádi Péter: Partita, négy Csontváry-kép vonószzenekarra (20:44)

- ösbemutató –

1. tétel: Jajcei vízesés

2. tétel: Holdtölte Taorminában

3. tétel: A panaszfal bejáratánál Jeruzsálemben

4. tétel: Zarándoklás a cédrusokhoz, Libanonban és mozaikok a festményről:

IV.

Tóth Péter: Csontváry-szimfonia (10:02)

Tóth Péter művének nem volt konkrét Csontváry-kép ihletője

Közreműködik a Szegedi Szimfonikus Zenekar, Kecskés György (kürt),
vezényel Gyüdi Sándor

A zeneművek elhangzottak a Magyar Művészeti Akadémia zeneszerzőinek
Csontváry Kosztka Tivadar festőművész tiszteletére rendezett estjén, a Pesti
Vigadóban, 2015. április 24-én.

Függelék:

CSONTVÁRY-KÉPEK ZENÉVEL

A festőművész által inspirált kortárs zenekari műveket mutattak be

Zene és költészet gyakran találkoznak, szinte egy töről fakadnak, a festészet azonban némiképp távol áll tőlük, hiszen egészen más érzékszervünkről van szó. Bár két esetben konkrétan is azonos festmény szolgáltatta az inspirációt, mégis ahány szerző, annyi féleképpen közelítette meg Csontváry színes, karakteres, hatalmas kifejező erőt hordozó képeit, amelyekről egyébként meglepően sokan asszociálnak valamilyen dallamra vagy hangszínrre. Talán ez is az oka, hogy a zene és a festészet Csontvárynál viszonylag könnyen közös nevezőre hozható.

Az ősbemutatókat is felvonultató, döntően a közelmúltban íródott kompozíciók közül kiemelkedtek Kocsár Miklós több mint három évtizeddel ezelőtti alkotásai: az 1978-as Capricorn concerto és az életművét a Csontváry című filmmel lezáró, fiatalon, tragikus hirtelenséggel elhunyt Huszárik Zoltán filmrendező emlékére készített 1983-as Concerto in memoriam ZH. Ezek a darabok kamarazenei művek, amelyeknek főszereplője egy-egy hangszer, előbbinek a fuvola, amelyet ezúttal Ruszkai Judit Tamara szólaltatott meg, utóbbinak a kürt, amelynek szólistája Kecskés György volt. A darabok

jellemzője a mives gonddal felépített forma, az éneklő dallamok, a Csontváryra inkább összességében és hangulatában utaló hangszínvilág és karakteresség.

Egészen más utat járt be a Kocsár-művekkel keretezett első félidő másik komponistája, Nógrádi Péter, akinek most először bemutatott négytételes vonószekari művében a képek statikussága helyett sokkal inkább a látottak mögötti történeteket jelenítette meg a filmzenére jellemző, kifejező dallamvilágával, olyannyira, hogy ha nem vetítették volna ki a szóban forgó képeket, akkor is könnyen beazonosíthatóak lettek volna. A Jajcei vízesésnél csobog a víz, a Holdtölte Taorminában című képnél még a szél zúgását, a faágak rezgését és a festő honvágyát megidéző népdal dúdolgatását is halljuk. A panaszfal bejáratánál Jeruzsálemben egy igazi keleties sirató, tele feszültséggel és oldással, A Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban pedig egy összetett, a képre rendkívül sok közvetlen utalást tartalmazó tánczenében csúcsosodik ki.

Tóth Péter Csontváry-szimfoniattája nem egy képre asszociál, hanem inkább a képek hangulatára. Kovács Zoltán Taorminai képek című zenekari művét, amelyből most technikai okokból csak az első tétel ősbemutatóját hallhattuk, szintén a Holdtölte Taorminában című festmény inspirálta, a szimfonikus zenekarból kifolyólag több hangszínnel operál, viszont kevesebb mozgást idéz meg. Kellemes dallamvilága könnyen élvezhető művé teszi az opust. Dubrovay László szintén először megszólaltatott Csontváry – 3 szimfonikus kép zenekarra című műve sokkal statikusabb: három tétele, a Magányos cédrus, a Mária kútja Názáretben és a Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban elsősorban a festmények fény-árny viszonyait, a színek változásait idézi meg dinamikával, hangszín-modulációkkal, a hangszerek új játéktechnikájával és a hangszerelés különleges megoldásaival. A koncerten közreműködő, a darabok sokféleségéhez remekül igazodó Szegedi Szimfonikus Zenekart Gyüdi Sándor vezényelte.

Kiss Eszter Veronika (Magyar Nemzet, 2015. IV. 27.)

(Csontváry – Hangverseny az MMA zeneszerzőinek Csontváry Kosztka Tivadar festőművész tiszteletére komponált zenekari műveiből. Vigadó, április 24. 19.30)

*

Csontváry Kosztka Tivadar (született Kosztka Mihály Tivadar) (Kisszeben, 1853. július 5. – Budapest, Krisztinaváros, 1919. június 20.) festőművész. Okleveles gyógyszerészként jogot is hallgatott, de kiemelkedőt a magyar festészetben alkotott. Magányos festő volt, akit magyar kortársai nem értettek meg, és csak halála után ismerték fel jelentőségét.